

ไทยโพสต์

วันที่ ๒๒ เดือน

๓.๑.

พ.ศ.

๕๖

๒๕๖๓

การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อรักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดิน โอกาสและทางรอดของเกษตรกรไทย

กรมหมอดิน ชี้ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินที่มีสาเหตุมาจากพื้นฐานการชะล้างพังทลายของดิน ก่อให้เกิดผลเสียหายหลายประการ มีผลกระทบต่อการผลิตทางเกษตรกรรมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างยิ่ง ทำให้ผลผลิตพืชต่ำ ก่อเกิดปัญหาความยากจน และยังส่งผลเสียต่อชุมชนและประเทศชาติในที่สุด

นายอภิชาติ จงสกุล อธิบดี

กรมพัฒนาที่ดิน เปิดเผยว่า ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินมีสาเหตุพื้นฐานมาจากการชะล้างพังทลายของดิน ส่วนใหญ่เกิดจากการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีปริมาณการสูญเสียในระดับปานกลางถึงรุนแรงรวมกันเป็นเนื้อที่กว่า 107.69 ล้านไร่ หรือคิดเป็น 33.55 เปอร์เซ็นต์ของเนื้อที่ทั้งประเทศ ทำให้เกิดผลเสียหายต่อเกษตรกรเจ้าของที่ดิน และมีผลเสียต่อชุมชนและประเทศชาติในที่สุด อย่างไรก็ตามในช่วงหลังจะเห็นได้ว่ารูปแบบของการใช้ประโยชน์ที่ดินได้เปลี่ยนแปลงไป ประชาชนและเกษตรกรได้บุกรุกเข้าไปใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้มากขึ้น จึงทำให้อัตรการชะล้างพังทลายของดินมีสูงขึ้นเรื่อยๆ นับเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องสำหรับประเทศไทย

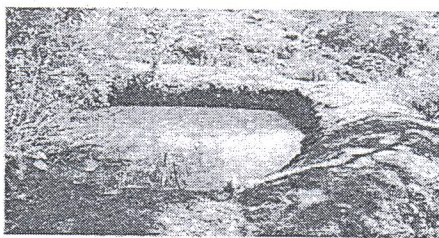
กรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานหลักทางด้านวิชาการในสำรวจจำแนกดิน ที่มีผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2506 จนถึงปัจจุบัน มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของดินหรือที่ดิน ตลอดจนการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ซึ่งกรมฯมีบทบาทหน้าที่ในเรื่องนี้โดยตรง และมีนโยบายที่ชัดเจน รวมทั้งได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนในด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ จะเห็นได้ว่าเป็นงานที่ต้องอาศัยความรู้และใช้เทคนิคอย่างเหมาะสมจึงจะได้ผลดี ดังนั้นจึงมีความจำเป็นจะต้องมีเจ้าหน้าที่ออกไปทำการ

แนะนำส่งเสริมการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ ซึ่งเป็นการเข้าถึงเกษตรกรอย่างแท้จริง ทำให้เกษตรกรได้รับความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง

สำหรับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ มีทั้งที่ลุ่มและที่ดอน โดยวิธีกลและวิธีพืช ซึ่งจะดำเนินการก็ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของสภาพภูมิประเทศและการใช้ประโยชน์ที่ดินโดย

เน้นถึงวิธีการที่ง่ายและเหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ สำหรับวิธีการจะเน้นหนักในการสร้างสิ่งกีดขวางความลาดชันของพื้นที่ เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำไว้ในพื้นที่ ไม่ก่อให้เกิดการชะล้างพังทลายของดินลงสู่พื้นที่ต่ำลงไป โดยการสร้างคันดินกั้นน้ำ และร่องน้ำขวางความลาดชันของพื้นที่ เพื่อลดความยาวของพื้นที่รับน้ำฝนให้น้อยลง แบ่งออกได้เป็น 6 ชนิด ดังนี้ ชนิดแรกคันดินแบบบันได โดยการปรับพื้นที่ลาดเอียงให้เป็นขั้นบันได มีความลาดเอียงระหว่าง 15-35 เปอร์เซ็นต์ และดินบนต้องมีความลึกมากกว่า 1 เมตร ชนิดที่สองคันดินกั้นน้ำ โดยการสร้างคันดินและร่องน้ำขวางความลาดเอียงของพื้นที่เป็นช่วงๆ มีความลาดเอียง 3-10 เปอร์เซ็นต์ ชนิดที่สามคันดินเบนน้ำ โดยเป็นคันดินขนาดใหญ่ที่สร้างขึ้นเพื่อเบนน้ำเหนือพื้นที่ไม่ให้เข้าไปในไร่นาหรือลงสู่บ่อน้ำในไร่นา ชนิดที่สี่ทางระบายน้ำ เพื่อรับน้ำจากคันดินกั้นน้ำ และเบนน้ำลงสู่บ่อน้ำในไร่นาหรือแหล่งน้ำธรรมชาติ ชนิดที่ห้าบ่อน้ำในไร่นา เพื่อกักเก็บน้ำ ชนิดสุดท้ายคูรับน้ำรอบขอบเขา โดยเป็นคูรับน้ำที่ทำขึ้นขวางความลาดเอียงของพื้นที่ ใช้

กับพื้นที่ที่มีความลาดเอียง 15-35 เปอร์เซ็นต์

สำหรับวิธีพืช เป็นแนวทางหนึ่งที่มีการใช้ประโยชน์จากระบบการปลูกพืชบางชนิด โดยมีจุดประสงค์ที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในการลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ โดยมีแนวทางการดำเนินงานหลัก ดังนี้ การปลูกพืชตามแนวระดับ การปลูกพืชสลับเป็นแถบ การปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชต่างชนิดกันบนพื้นที่แห่งเดียวกัน ปลูกหลายครั้งต่อเนื่องกัน เช่น ถั่วลิสง ข้าวโพด และถั่วเขียว เป็นต้น การปลูกพืชแซม เช่น ปลูกถั่วลิสงแซมระหว่างแถวมันสำปะหลัง การปลูกพืชคลุมดิน การปลูกพืชคลุมดิน เพื่อปกคลุมดินไม่ให้พื้นที่ว่างเปล่า เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และป้องกันการถูกกัดเซาะของผิวดิน พืชที่นิยมปลูก คือ พืชตระกูลถั่วต่าง ๆ

นายอภิชาติ กล่าวอีกว่า อย่างไรก็ตามการแนะนำและส่งเสริมยังมีอุปสรรคและปัญหาอยู่มาก เพราะนอกจากเกษตรกรจะยังไม่เข้าใจถึงประโยชน์และวิธีการอันแท้จริงแล้ว เกษตรกรยังไม่เห็นถึงประโยชน์ต่อทรัพยากรดินและการอนุรักษ์ดินในระยะยาว ดังนั้นจึงขอให้เจ้าหน้าที่ทุกสถานีพัฒนาที่ดิน นักวิชาการ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ และหมอดินอาสากรมพัฒนาที่ดินที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ควรต้องพยายามอธิบายโดยใช้แปลงสาธิตการใช้ประโยชน์ที่ดินตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เป็นตัวอย่าง ให้เกษตรกรหรือเจ้าของที่ดินได้มีประสบการณ์ เห็นผลสำเร็จจริงๆ รวมทั้งได้รับความรู้ความเข้าใจ และรับทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับการใช้มาตรการทางด้านอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อการอนุรักษ์ ปรับปรุง ฟื้นฟูทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ให้ใช้ประโยชน์ในการทำเกษตรกรรมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ยั่งยืนสืบไป.